

Závěry přezkoumání, zda nadále trvají důvody pro omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů v úseku 1452 – 1479,5 MHz

Český telekomunikační úřad (dále také „Úřad“) je podle § 20 odst. 4 zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon“), v případě, že je v daném kmitočtovém pásmu, v tomto případě pak v kmitočtovém úseku 1452 – 1479,5 MHz (dále jen „pásmo 1,5 GHz“ nebo „pásmo L“), udělen přiděl rádiových kmitočtů (dále jen „příděl“), povinen provést přezkoumání, zda nadále trvá důvod k omezení počtu práv a to ve lhůtě 18 měsíců před koncem platnosti tohoto přídělu. V případě pásma 1,5 GHz se jedná konkrétně o termíny 20. července 2019, resp. 15. srpna 2019, resp. 28. srpna 2019, resp. 3. září 2019, neboť doby platnosti přídělů v pásmu 1,5 GHz jsou rozdílné. V tomto přezkoumání Úřad posoudí zejména:

1. nutnost zachování omezení počtu práv,
2. účelné využívání přidělených rádiových kmitočtů dosavadním držitelem přídělu,
3. technické podmínky dalšího využívání rádiových kmitočtů,
4. zájem dosavadního držitele přídělu o předmětné rádiové kmitočty,
5. fungování hospodářské soutěže v oblasti elektronických komunikací.

Z tohoto důvodu tak Úřad zveřejnil dne 22. srpna 2019 na svých webových stránkách sdělení o zahájení přezkoumávání, zda nadále trvají důvody pro omezení počtu práv k využívání rádiových kmitočtů v pásmu 1,5 GHz určených pro šíření zemského digitálního rozhlasového vysílání a mobilních multimediálních aplikací a zahájil tak samotný proces přezkumu. Dne 12. července Úřad písemně oslovil držitele přídělů s výzvou k vyjádření.

Nutnost zachování omezení počtu práv

Na základě výsledků Zvláštní dohody Evropské konference poštovních a telekomunikačních správ (CEPT) o využívání pásma 1452 - 1479,5 MHz službami digitálního rozhlasového vysílání a mobilních multimediálních aplikací, Maastrich 2002, Konstanca 2007 (MA02rev.CO07), bylo České republice přiděleno 27 skupinových přidělení, z toho jedno skupinové přidělení určené pro celoplošné pokrytí, 13 skupinových přidělení pro pokrytí území odpovídající jednotlivým krajům a dále 13 skupinových přidělení pro pokrytí krajských měst.

Vzhledem k omezenému počtu disponibilních kmitočtových bloků Úřad vydal opatření obecné povahy část plánu využití rádiového spektra č. PV-P/20/09.2008-08 pro kmitočtové pásmo 960–1700 MHz ze dne 2. září 2008, kterým omezil práva k využívání těchto rádiových kmitočtů.

S ohledem na skutečnost, že v roce 2010 bylo pásmo L volné, na rozdíl od III. pásma, obsazeného televizním analogovým vysíláním, přistoupil Úřad na základě obdržených požadavků k zahájení výběrových řízení (2010-2011) pro celoplošný, krajské a městské přiděly v pásmu L. Celkem bylo přiděleno 9 krajských a 13 městských přidělů. K zásadnímu budování vysílacích sítí ze strany držitelů přídělů ale nedošlo. Hlavním důvodem byly vysoké náklady budování vysílacích sítí v pásmu L a také absence rozhlasových přijímačů podporujících pásmo L na trhu (výrobci rozhlasových přijímačů se orientují více na III. pásmo uvolněné v rámci digitalizace televizního vysílání). Současně relativně nízká úroveň pokrytí signálem vysílání na platformě T-DAB v pásmu L rovněž nepodporovala penetraci domácností přijímači.

Prováděcí rozhodnutí Evropské komise, 2015/750/EU ze dne 8. května 2015, o harmonizaci kmitočtového pásma 1452–1492 MHz pro zemské systémy k poskytování služeb elektronických komunikací v Unii (dále jen „rozhodnutí Komise“) nejen, že vyhradilo předmětné rádiové kmitočty pro jiný účel využití, ale současně v podstatě znemožnilo možnost zkoordinovat další kmitočty pro digitální rozhlas z důvodu nesouhlasu zahraničních správ. Důvod pro zachování omezení počtu práv pro šíření zemského digitálního

rozhlasového vysílání a mobilních multimediálních aplikací v pásmu L proto již Úřad neshledává relevantním.

Účelné využívání přidělených rádiových kmitočtů dosavadním držitelem přidělu

Na konci roku 2009 Úřad vyhlásil výběrové řízení na udělení práva k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění celoplošné sítě elektronických komunikací. Toto výběrové řízení však bylo ukončeno z důvodu nezájmu.

Následně Úřad v roce 2010 vyhlásil další výběrová řízení na udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění 13 krajských sítí elektronických komunikací. Z tohoto výběrového řízení vzešli tři vítězové, z nichž jeden získal pět přidělů, druhý získal tři přiděly a třetí získal jeden přiděl. Zbylá skupinová přidělení nebyla z důvodu nezájmu přidělena. Platnost přidělů byla stanovena na 10 let.

Další výběrová řízení Úřad uskutečnil v roce 2011 a to na udělení práv k využívání rádiových kmitočtů pro zajištění 13 sítí elektronických komunikací pro krajská města. Těchto výběrových řízení se zúčastnili pouze dva zájemci. Jeden získal 12 přidělů a druhý získal jeden přiděl. Platnost přidělů byla také stanovena na 10 let.

Všichni držitelé přidělů pro krajské sítě uvedli do provozu po jednom vysílači v každém skupinovém přidělení, čímž sice splnili minimální požadavky na pokrytí obyvatelstva v souladu s podmínkami uvedenými v přidělech, avšak o další rozvoj sítí neusilovali. V současné době již jeden držitel z původních pěti přidělů využívá pouze tři.

Z původních dvou držitelů přidělů pro krajská města zbyl již pouze jeden, který provozuje jeden vysílač v Praze. Druhý držitel nesplnil podmínky dané v přidělech tím, že do dvou let od vydání přidělů neuvedl ani jeden vysílač do provozu a proto mu Úřad tyto přiděly v souladu se zákonem odňal.

Na základě výše Uvedeného dospěl Úřad k závěru, že využívání rádiových kmitočtů na základě dříve udělených přidělů pro šíření zemského digitálního rozhlasového vysílání a mobilních multimediálních aplikací není v současné době účelné a vzhledem k vyhrazení pásma pro mobilní komunikace nadále ani možné.

Zájem dosavadních držitelů přidělů o předmětné rádiové kmitočty

Součástí povinností, které musí Úřad v rámci přezkoumávání ověřit, je zájem dosavadních držitelů přidělů o předmětné rádiové kmitočty. Z tohoto důvodu oslovil Úřad dne 12. července 2019 všechny tři držitele dotčených přidělů s otázkami, zda plánují ukončení provozování sítí elektronických komunikací v pásmu L a dále jaké jsou představy držitelů přidělů o využívání pásma L.

První držitel přidělů uvedl, že plánuje ukončit provoz sítí v pásmu L pouze v případě, že se podaří do dotčených oblastí úspěšně zkoordinovat náhradní kmitočty ve III. pásmu. Dále uvedl, že po ukončení platnosti stávajících individuálních oprávnění nemá zájem pásmo L využívat, a to s ohledem na skutečnost, že se celosvětově již několik let pásmo L pro zemské digitální rozhlasové vysílání nepoužívá a všichni přední výrobci rozhlasových přijímačů a autorádií toto pásmo L nepodporují.

Druhý držitel přidělů uvedl, že také plánuje ukončit provoz sítí v pásmu L pouze v případě, že se podaří do dotčených oblastí úspěšně zkoordinovat náhradní kmitočty ve III. pásmu. Pokud se však náhradní kmitočty ve III. pásmu nepodaří zkoordinovat, bude požadovat prodloužení příslušných individuálních oprávnění i po skončení jejich platnosti. Také uvedl, že se již několik let nedodávají, resp. nevyrábějí přijímače pro pásmo L a tudíž další rozvoj nových lokalit v pásmu L neplánuje.

Třetí držitel uvedl, že neplánuje ukončení provozování krajské sítě elektronických komunikací, neboť v současné době zde šíří programy Českého rozhlasu. Po přechodu z pilotního digitálního rozhlasového vysílání Českého rozhlasu na řádné vysílání ve III. pásmu, předpokládá využití pásma L pro šíření programů soukromých provozovatelů

rozhlasového vysílání. Dále tento držitel přidělu uvádí, že jakékoli změny v rámci využívání pásma L musí být v první řadě přiměřené zásadě efektivního využívání rádiového spektra a Úřad by k nim měl přistoupit pouze v případě, pokud existuje dostatečná poptávka po alternativních způsobech využívání tohoto pásma. Dále zmiňuje, že na str. 18 opatření obecné povahy, kterým je část plánu využití rádiového spektra č. PV-P/20/11.2018-7 pro kmitočtové pásmo 960–1700 MHz, „**Úřad nepředpokládá omezení využívání kmitočtů stávajícími stanicemi v rozhlasové službě, vzhledem k tomu, že v pásmu 1452–1492 MHz není v současnosti v ČR indikována bezprostřední potřeba autorizace kmitočtů v pohyblivé službě podle podmínek uvedených v rozhodnutí Komise**“. Jelikož doposud nebyla po tomto kmitočtovém úseku indikována žádná poptávka po volných kmitočtech pro rozvoj vysokorychlostních sítí elektronických komunikací, měl by Úřad přistoupit k případným změnám až na základě potřeby takovýchto sítí, přičemž bude současně jasno i o způsobu rozdělení kmitočtů pásma 1427–1518 MHz (např. formou přidělů rádiových kmitočtů pro pohyblivou službu). Držitel přidělu proto nevidí žádné důvody, proč by předmětné kmitočtové pásmo L i nadále nemohlo být využíváno pro rozvoj T-DAB vysílání, a to i vzhledem k současné situaci digitalizace rozhlasového vysílání. Držitel navrhuje možnost současně toto pásmo L využít pro budování druhotných sítí vysílačů pro provozování digitálního rozhlasového vysílání, které vhodně doplní předpokládané budoucí (celoplošné) síť DAB v kmitočtovém pásmu 174-230 MHz. Držitel závěrem uvádí, že s ohledem na připravovanou aukci značného rozsahu kmitočtů (700 MHz, 3.5 GHz) vyhrazených exklusivně pro pohyblivou službu, zřejmému nezájmu operátorů mobilních sítí o nová kmitočtová spektra, který je nepřímo indikován v jejich připomínkách podaných v rámci veřejné konzultace a omezenému využívání již přiděleného frekvenčního spektra 2,1 GHz a 2,6 GHz, není zřejmý důvod pro změnu využívání pásma L.

Fungování hospodářské soutěže v oblasti elektronických komunikací

Úřad má v rámci přezkoumání také prověřit a vzít v úvahu, zda je funkční hospodářská soutěž v oblasti elektronických komunikací, respektive, zda by zrušení omezení počtu práv Úřadem nemohlo vést k jejímu poškození či ohrožení. K tomuto Úřad konstatuje, že samotný akt zrušení omezení počtu práv pro šíření zemského digitálního rozhlasového vysílání a mobilních multimediálních aplikací není důvodem pro narušení hospodářské soutěže, protože využití předmětných rádiových kmitočtů je, jak je výše uvedeno, minimální.

Technické podmínky dalšího využívání rádiových kmitočtů

Úřad konstatuje, že technické podmínky dalšího využívání rádiových kmitočtů v pásmu L považuje za velmi omezené. Vede ho k tomu již výše zmiňovaná skutečnost, že pásmo L bylo Rozhodnutím Komise harmonizováno na Evropské úrovni pro bezdrátové širokopásmové služby elektronických komunikací. S ohledem na skutečnost, že drtivou většinou států v EU jsou bezdrátové širokopásmové služby jasně preferovány (pásmo L je využíváno pro digitální rozhlas pouze v České republice), možnost získání koordinačního souhlasu při procesu mezinárodní koordinace je, jak již bylo uvedeno výše, prakticky velmi nepravděpodobná. Rozvoj vysílacích sítí se tím v podstatě zastavil. Dalším významnou a již zmiňovanou skutečností je, že výrobci digitálních rozhlasových přijímačů aktuálně pásmo L nepodporují a z toho plyne i v důsledku absence vhodných přijímačů na trhu ztížení technických podmínek dalšího využití rádiových kmitočtů.

Úřad neshledává nutnost předčasného ukončení aktuálního využívání předmětných rádiových kmitočtů držiteli přidělů, protože Rozhodnutím Komise ani platné PVRS č. PV-P/20/11.2018-7 to nevyžadují. Technické podmínky dalšího využívání rádiových kmitočtů pro šíření zemského digitálního rozhlasového vysílání a mobilních multimediálních aplikací se tak nemění a zůstávají v platnosti do rozhodnutí o přidělení předmětného úseku rádiového spektra pro mobilní služby elektronických komunikací.

Úřad tak na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že v dalším období (po skončení doby platnosti stávajících přidělů v pásmu L) již není třeba zachovávat omezení počtu práv pro šíření zemského digitálního rozhlasového vysílání a mobilních multimediálních aplikací. Je tak nutné provést změnu příslušné části plánu využití rádiového spektra pro toto další období.

*Čj. ČTÚ-28 986/2019-613/II. vyř.
odbor správy kmitočtového spektra*